

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 76

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 14 oktober 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ophaling huishoudelijk afval door verenigingen - Regelgeving

Het uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval vormt het kader waarbinnen alle betrokken partijen de opgelegde taken uit het Materialendecreet uitvoeren en onder welke voorwaarden de inzameling van het huishoudelijk afval moet gebeuren. Het Materialendecreet verwacht dat gemeenten ervoor zorgen "dat de huishoudelijke afvalstoffen zo veel mogelijk worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op een andere wijze worden ingezameld, en nuttig worden toegepast of verwijderd". Via een gemeentelijk politiereglement met bindende bepalingen moet alle huisvuil aan de door de gemeente of intergemeentelijke vereniging aangeduide ophaaldienst voor huisvuil worden aangeboden. Limburgse gemeenten zijn hiervoor aangesloten bij Limburg.net. Door het sluiten van een beheersoverdracht ontszeggen zij gemeenten (op basis van het decreet Lokaal Bestuur^[1]) het recht om dezelfde opdracht zelfstandig of samen met een derde uit te voeren.

In bepaalde gemeenten zien we echter dat ook verenigingen op structurele basis afvalstoffen met positieve waarde inzamelen via een brengsysteem naar containers die publiek toegankelijk zijn. Limburg.net werkt al vele jaren structureel samen met verenigingen die een huis-aan-huisinzameling van papier en karton organiseren conform de bepalingen in het afvalstoffenplan. De inzamelcontainers hiervoor worden door Limburg.net geplaatst en de gegevens komen terecht in de afvalstatistieken. Het her en der plaatsen van eigen containers (op bijvoorbeeld het terrein van het lokaal) wordt echter door sommige intercommunales beschouwd als een niet toegelaten en illegale inzameling.

Deze containers zijn in bijna alle gevallen bestemd voor het inzamelen van papier en karton en de opbrengst ervan wordt aangewend ter financiering van de doeleinden van de betrokken vereniging.

Hiervoor wordt vaak verwezen naar het standpunt van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)/Interafval, met name dat afvalinzameling niet gebaat is bij een wildgroei van containers^[2]. De vraag is of de ontszegging aan gemeenten om de in supra vermelde opdracht zelfstandig of samen met derden uit te voeren, ook slaat op de inzameling van oud papier door private personen of verenigingen en of er in dat geval sprake kan zijn van "een wildgroei van containers".

1. Hoe staat de minister tegenover de vrije inzameling en verhandeling van afvalstromen met een positieve waarde?
2. In geval een vrije inzameling zou kunnen, is dit enkel van toepassing op verenigingen, of ook op natuurlijk personen?

3. Voorziet de minister in de mogelijkheid dat gemeenten (beperkende) voorwaarden bepalen (via prijsvraag, concessie, ...) om vernoemde wildgroei te voorkomen?

[1] Artikel 398 van het decreet Lokaal Bestuur

[2] <https://interafval.be/actueel/afvalinzameling-niet-gebaat-bij-wildgroei>.

ANTWOORD

op vraag nr. 76 van 14 oktober 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Voor zo ver het huishoudelijke afvalstoffen betreft, heeft de gemeente conform het Materialendecreet een zorgplicht voor de inzameling ervan. Daarnaast kan de gemeente in een gemeentelijk politiereglement (waarvoor de OVAM een model ter beschikking stelt) opnemen dat enkel de gemeente of organisaties die door hen zijn aangesteld huishoudelijke afvalstoffen mogen inzamelen (regiefunctie). Dit geldt zowel voor een inzameling aan huis, als via een vaste container op openbaar domein of op privaat domein, maar dus enkel van huishoudelijk afval. Voor bedrijfsafvalstoffen geldt de zorgplicht van gemeenten niet.

Ik vind de huidige regeling goed en sta dus negatief tegenover de vrije inzameling en verhandeling van huishoudelijke afvalstoffen met een positieve waarde. Een aantal argumenten steunen me in mijn standpunt: het lokaal bestuur zorgt voor een continuïteit in de inzameling van afvalstoffen, los van de waarde van deze afvalstoffen. Wanneer de waarde van de afvalstof zou zakken, bestaat de kans dat de vereniging de inzameling stopzet en het lokaal bestuur alsnog de inzameling op zich moet nemen. Continuïteit van en duidelijkheid over de inzameling is ook belangrijk naar burgers om ervoor te zorgen dat deze stromen maximaal selectief ingezameld worden.

Aangezien het lokaal verplicht is deze inzameling te organiseren, vermindert ook de effectiviteit van een inzamelronde van het lokaal bestuur wanneer een vrije inzameling wordt toegestaan. Tenslotte wordt de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door de lokale besturen deels gefinancierd door de opbrengsten van bepaalde afvalstoffen. Daardoor kunnen afvalstoffen met een negatieve waarde (bv groenafval) toch gratis of aan een voordeliger tarief worden ingezameld door het lokaal bestuur. Wanneer een lokaal bestuur enkel nog afvalstoffen met een negatieve waarde zou inzamelen, komt de financiering van de huidige inzameling in het gedrang. Ik volg hierin dus het standpunt van VVSG/Interafval en kan me vinden in hun argumenten.

Maar zoals in de vraagstelling wordt aangehaald, kunnen verenigingen wel degelijk afvalstoffen inzamelen, als dit in overleg met het betrokken lokaal bestuur gebeurt.

2. In het algemeen zijn de regels voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen voor iedereen van toepassing, en kan er geen onderscheid gemaakt worden tussen verenigingen, bedrijven of natuurlijke personen.
3. Zoals reeds vermeld kan een lokaal bestuur (gemeente of intercommunale) ter ondersteuning van een vereniging steeds een samenwerking aangaan voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, zoals dit momenteel gebeurt bij Limburg.net. Het lokaal bestuur kan ook toestaan om ergens een container te plaatsen (bv tijdelijk in een school voor een sensibiliserend project). Dit kan via een prijsvraag of concessie gebeuren. De vereniging of school heeft echter steeds de toestemming nodig van het lokaal bestuur voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen.